

Nasıl Bir Demokratik Kitle Orgütü? Nasıl Bir JMO?

y SÖL:

MtA Genç1 Müdürlüğü
A han

Demokratik kitle örgütlerinin sahip olması gereken özelliklerin neler olduğu ve bu bağlamda Jeoloji Mühendisleri Odası'nın şu anda bu özelliklere sahip olup olmadığı ve eğer sahip değilse, nedenleri ve olası iyileştirme yollarını tartışmak amacıyla yazılmıştır. Yazılanların büyük bir kısmı sır değildir. Hatta daha ayrıntılı olarak bile yazılıp söylenmiştir. Ancak bazen doğru bir zamanlamayla (bu anın öyle olduğunu umuyorum) aynı şeyleri yinelemenin insanlara konunun önemini vurgulamak ve bir kez daha anımsatmak için önemli olacağı inancındayım.

Demokratik kitle örgütlen esas olarak dört özelliğe sahip olmalıdır. (Bunlar yeterli değilse de gereklidirler.)

Bağımsızlık. Demokratik kitle Örgütleri toplumlarda merkezi otoriteler dışındaki bağımsız güç odaklarıdır. Varoluş amaçları yönetimlerle birlikte hareket etmek değil, eleştirerek geliştirmek ve dönüştürmektir. Bu amaçla yönetimlerin güdümlüne girilmesine neden olabilecek her türlü faaliyetten ve ilişkiden titizlikle kaçınmaya özel önem göstermeleri gerekmektedir. Bundan dolayı bu örgütler tüm güçlerini ancak temsil ettikleri kitlelerden almalarıdır. Bu koşul bağımsızlığın en temel koşuludur. Bu durum maddi olanakların daralmasına neden olabilir. Ancak çözüm bu ekonomik darboğazları aşmak için bazı kurum ve kuruluşlarla ekonomik, bağımlılığa dönüşebilecek bir işbirliğine gitmek kesinlikle değildir. Her zaman hiçbir taviz vermeden muhalif çizgisini korumaya özel bir önem vermesi demokratik kitle örgütlerinin varlık nedenleridir. Bağımsızlık üzerine yapılan bu vurgu, demokratik kitle örgütlerini vakıflar gibi diğer tüm örgütlerden ayırmaktadır.

GÖRÜŞ

netim' Kurulları son yıllarda üyeleri ile iyi bir diyalog kuramadığından çalışmalarını belirli kişilere dayandırma ve giderek ihale etme yoluna gitmiştir. Bilimsel etkinlikler belirli kişiler tarafından aynı kurumlarla kurulan ikili ilişkilerle sağlanan kaynaklarla yapılabilirken, Odayı en üst düzeyde temsil eden yönetim kurulu ve başkanların kişisel karizmaları, yetenekleri ve diğer unsurlar giderek ön plana çıkmaya başlamış ve kitle örgütünün *gücünü üyelerinin gücünden alan* özelliği ortadan kaybolmuştur. Bu da Oda'yı bu özelliklere sahip üyelere bağımlı hale getirmiştir. Halbuki, bu çeşit temsili makamları dolduran kişilerin toplumda saygın kişiler olmaları dışında bir özelliğe sahip olmaları gerekmektedir. Yani daha fazla kariyere ya da mesleki bilgiye, para veya mevkiye sahip olmaları bir koşul olmamalıdır. Oda yöneticilerini onurlandıran ve yücelten, onların temsil ettiği insanlar olmalıdır.

Katılımcılık. Demokratik kitle örgütlerinin içsel örgütlenmesi ve işleyişi de dışarıya karşı, bağımsızlığını ve muhalefet yeteneğini destekleyici şekilde olmalıdır. Yalnızca üyelerinin gücüne bağımlı olması gerekliliğinden hareketle üye gücünü sağlayabilmek için katılımın en üst düzeyde tutulması temel bir zorunluluktur. Bunun için her türlü mekanizmanın geliştirilmesi en önemli sorunlardan biri olarak kabul edilerek çözümü yolunda uğraş vermek gerekmektedir. Bağımsız yönetim dış gruplar, gönüllü katılımı sağlamanın en sağlıklı yoludur...

Oda faaliyetlerine üye katılımı felaket noktasındadır. Danışma kurulları yirmi kişi ile yapılırken, genel kurullara en fazla yüz kişi gelmekte bu sayı seçimlerde beş yüze kadar

GÖRÜŞ

çıkılmaktadır. Niceliksel katılımın dışında katılımın niteliği de ölü noktadadır. Üyeler beğendikleri ya da beğenmedikleri, değiştirmek istedikleri veya önerdikleri ile odanın kapısını çalmak şöyle dursun, sorulduğu zaman dahî söylemek istememekte ya da söyleyecek söz bulamamaktadırlar. Ancak Oda yönetimleri de bu durumu kabullenmiş görünmektedir. Katilimi artırıcı hiçbir girişimde bulunmamaktadırlar. Şu anki katilimla. odayı daha iyi yönettiklerini sandıkları gibi bir hava vardır. Birtakım alışılmış faaliyetleri (danışma kurulları, komisyonlar, vs.) yeterli görmektedirler. Halbuki radikal değişikliklere ihtiyaç vardır ve bu değişimlerin neler olabileceği konusunda ilginç fikirler bulunabilir. Sorunun tüm ülke çapında, bütün örgütleri kapsıyor olması! gerekçe olmamalıdır. Odalar gibi demokratik mesleki-kitle örgütleri bu tür açmazları aşmakta öncülük etmek zorundadırlar, çünkü üyeleri ile en yakın organik bağı kurabilecek durumda olan onlardır. Katılımı artırmanın anahtarı ise aşağıda değinilen çoğulculuk ve demokrasi kavramlarında gizlidir.

Çoğulculuk. Üyeleri faaliyetlere kaınmak için çoğulculuk hiçbir taviz verilmeksizin uygulanmalı ve üyelerin kişi ya da grup olarak kendilerini özgürce ifade etmeleri sağlanmalıdır. Çoğulculuğun topluluklar içindeki tüm dinamiklerin harekete geçirilmesini sağlayan en özgür ortamı yarattığı unutulmamalıdır. Çoğulculuk "diğerlerine" bahsedilen bir lütuf değil, toplumun gelişmesi için vazgeçilemez bir koşuldur. Bu ortam üyelerin ve grupların topluma sahip çıkmalarını sağlayacaktır. Çoğulculuğu yaşatabilecek en uygun mekanizmalar toplum içinde geleneksel Jestinim elidir.

Oda yönetimleri farklı sesleri cesaretlendirmek ve kendileri bunları arayıp bulmak yerine» varolan sesleri de kısmaktan kârları varmış gibi bir yanılığ içindedirler, Bunların örnekleri birçok kişinin gözü önünde olmuştur. Ancak niteliksel katılım ve bilinç eksikliği sonucunda hiçbir tepki ortaya çıkmamıştır. Sonuçta oda gün geçtikçe tek sesli bir havaya bürünmektedir. Yönetim Kurulunun bazı yetkili üyelerinin farklılıklara tahammülü dahî yoktur. Ancak demokratiklik, çoğulculuk gibi kavramları içine sindirmiş her görüşün temsil edilmeye hakkı vardır ve bundan da öte temsil edilmesinde büyük yarar vardır. Bu farklılıklar Oda'ya renklilik ve heyecan getirecektir. Eğer biraz da rekabet getirecekse de "sportmenlik" ölçülerinde bunlara da katlanılabilmelidir. Ancak insanlar ve gruplar yarışmak değil, paylaşmak için biraraya gelmelidirler. Ancak paylaşmak sonunda birinin diğerine tabi olmasını, kendi özgünlüğünden ve özgürlüğünden vazgeçmesini getirmemelidir. Tam tersine bu farklılıkların ve hatta zıtlıkların "diyalektik gelişmenin" temelini oluşturduğu yeniden anımsanmalıdır.

Demokrasi, Çoğulculuğun yalnızca varılması yetmez. Etkili olması da gerekmektedir. Bu nedenle farklı görüşteklerin yalnızca kendilerini ifade etmelerini sağlayacak mekanizmalar değil» aynı zamanda yönetim politikalarını da belirleyebilecekleri işleyişlerin tüzük yoluyla güvence altına alınması gerekmektedir. Ancak bunun yalnızca tüzüksel güvencelerle sağlanamayacağı açıktır. Bu nedenle gönüllü katılım ve denetim mekanizmalarının yaşayabileceği demokratik gelenekler oluşturulmalıdır. Bu nedenle yayın organlarında demokrasiye inanmış özerk gruplara sayfa tahsis edilme-

si ya da yayın olanak ve araçlarından yararlanmalarının sağlanması örgüt içi demokrasinin yerleşmesine ve katılımın cesaretlendirilmesine katkıda bulunacaktır.

Geçmiş Oda yönetimi yayın politikaları konusunda dahi tüm katılıma açık toplantı yapmaya gerek görmeyip, yalnızca bazı üyelere mektupla davetiye göndererek fikirlerini sormuştur. Sorulduğunda da "bu konunun özel deneyim gerektirdiği ve ayrıca açık toplantılara da sonuçta kimsenin gelmediği" gibi çok tehlikeli ve antidemokratik gerekçeler sunulmuştur. Bu tür anlayışlar demokratik işleyişleri sarsıcı ve hatta yıkıcı olabilirler. Birey veya grupların kendi katkılarını özgürce sunabilecekleri - ortam Oda yönetimleri tarafından sağlanmalıdır.. Bu tür demokratik gruplaşmalar teşvik edilmeli ve desteklenmelidir. Gerekirse tüzük değişiklikleri dahi gündeme getirilerek (TMMOB ölçeğinde yasal değişiklikler) demokratik oluşumların yaşamasına izin vermeyen kurallar (eğer varsa) değiştirilmelidir. Sisteme işleyiş ve hareketlilik sağlayabilecek tüm görüşler tartışmaya açılmalıdır.

Sonuç olarak bu yazının bu ve benzeri konuların tartışılabilmesi için bir "ilk" olması umulabilir. Bu nedenle tüm üyelerin böyle bir tartışmaya katılması hem kendi ve hem de ülke geleceği açısından önem taşımaktadır. Bu durumda Oda yönetimine düşen görev de bu tartışmaların sıcaklığını koruyabilmesi için *Haber Bülteni'ni daha sık çıkarmak ve ayrıca genel katılıma açık toplantılar düzenlemek* olabilir. Hatta "demokratik kitle örgütlerinin yapısal sorunları" gibi bir konuda TMMOB çapında bir sempozyum düzenlenmesi için faaliyete geçilmesi de çok yararlı olacaktır.